

Sygn. akt I C 515/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda

Protokolant: sekretarz sądowy Piotr Brodowski

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa C. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. Oddala powództwo;

II. Zasądza od C. K. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 2 717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powoda kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I C 515/17

UZASADNIENIE

C. K. skierował przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. pozew, w którym wniósł o zapłatę na swoją rzecz kwoty 122 214,90 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz o zapłatę kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że w dniu 17 grudnia 2007 roku zawarł z pozwanym bankiem umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...). Kredyt został udzielony w polskiej walucie na kwotę 1 000 000 złotych i oprocentowany według zmiennej stopy procentowej – sumy stawki bazowej WIBOR 3M oraz stałej marży banku w wysokości 0,95%. W dniu 11 stycznia 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, który zmieniał dane powoda. W dniu 2 września 2008 roku strony zawarły aneks nr (...), na mocy którego dokonano przewalutowania (indeksacji) udzielonego kredytu w walucie polskiej w ten sposób, że kredyt został zwaloryzowany CHF. Przewalutowaniu uległa kwota 993 154,06 złotych. Zmieniono oprocentowanie kredytu na oparte na stawce bazowej LIBOR 3M i marży banku w wysokości 1,15%.

Powód zakwestionował § 1 ust. 4 aneksu nr (...) do umowy kredytu twierdząc, iż stanowi niedozwoloną klauzulę umowną (art. 385¹ § 1 k.c.) i jest nieskuteczna. Zarzucił, że kwestionowana klauzula indeksacyjna umożliwiła pozwanemu przeliczenie kwoty udzielonego powodowi kredytu na CHF według reguł niepodlegających obiektywnej weryfikacji. Oceniał, że abuzywność tego postanowienia skutkuje nieważnością całego aneksu nr (...) do umowy. Wywodził, że umowa kredytu nadal obowiązuje, lecz w wersji pierwotnej, tj. jako umowa o kredyt hipoteczny wyrażony w PLN z oprocentowaniem zmiennym określonym jako suma stawki bazowej WIBOR 3M i stałej marży banku w wysokości 0,95%. Wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia odpowiadała różnicy pomiędzy sumą rat kredytowych pobranych od niego przez pozwanego w związku z zastosowaniem waloryzacji a sumą rat kredytowych, które powód powinien uiszczać bez uwzględniania waloryzacji sumy zadłużenia do CHF dokonanej na mocy aneksu nr (...) do umowy (663 894,31 – 541 679,41) (pozew – k. 2-17).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł brak legitymacji biernej twierdząc, że nie łączy go z powodem umowa kredytu (w pozwie zostały wskazane nazwisko i numer PESEL powoda nietożsame z danymi zawartymi w umowie kredytu i aneksie do niej). Z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda wymagalnych dawniej niż trzy lata przed wniesieniem pozwu. Stwierdził, że przewalutowanie w oparciu o CHF było przemyślaną i dobrowolną decyzją powoda, który samodzielnie wybrał takie rozwiązanie, będąc świadomym kursu, według którego nastąpi przewalutowanie. Pracownik banku wyjaśnił powodowi mechanizm waloryzacji kredytu i pouczył go o wszystkich ryzykach związanych z tym produktem. Pozwany zarzucił powodowi, iż ten przez 10 lat nie kwestionował poszczególnych zapisów umowy. Wykonywał ją i czerpał korzyści ekonomiczne z tej formy kredytowania. Oceniał, iż postawę powoda należy traktować jako nieuprawnioną próbę uchylecia się od skutków podjętej decyzji finansowej, kiedy przestała ona przynosić oczekiwane korzyści. Podał, że wolą stron umowy, a w szczególności powoda, było przewalutowanie kredytu i jego waloryzacja kursem CHF. Podniósł, że uwzględnienie żądania powoda prowadziłoby do nieuprawnionej, daleko idącej ingerencji w stosunek umowny oparty na zgodnej woli stron (odpowiedź na pozew – k. 88-123).

W piśmie procesowym z dnia 24 sierpnia 2017 roku powód wskazał swój numer PESEL (pismo procesowe powoda – k. 319-320).

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały swe stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W 2007 roku C. K. poszukiwał najkorzystniejszej dla siebie oferty kredytowej na sfinansowanie zakupu nieruchomości położonej w W. przy ulicy (...) (...), stanowiącej działkę numer (...). W dniu 22 października 2007 roku złożył do (...) Banku S.A. (aktualna nazwa (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu (...) walutowy w wysokości 1 000 000 zł, w walucie CHF. Wnioskodawca wcześniej korzystał z usług instytucji finansowych, które wspomagały go w jego inwestycjach w nieruchomości.

W dniu 17 grudnia 2007 roku C. K. zawarł z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...). Na mocy tej umowy bank udzielił C. K. kredytu w kwocie 1 000 000 złotych na zakup na rynku wtórnym nieruchomości położonej w W. przy ulicy (...) (...), stanowiącej działkę numer (...). Kredyt miał zostać spłacony w 324 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, tj. do 28 stycznia 2035 roku. Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej: stawki bazowej WIBOR 3M powiększonej o stałą marżę Banku w wysokości 0,95% (§ 9 ust. 1 i 2).

C. K. zobowiązał się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych, w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat (§ 10 ust. 1).

Umowa zagwarantowała kredytobiorcy możliwość zmiany waluty, będącej podstawą waloryzowania kredytu. Przewalutowanie miało nastąpić na wniosek kredytobiorcy.

Kredyt został uruchomiony w całości w dniu 14 stycznia 2008 r.

W dniu 11 stycznia 2008 roku strony zawarły Aneks nr (...) do umowy kredytu nr (...), którym zmieniły wskazany w umowie numer dowodu osobistego kredytobiorcy.

W 2008 roku pracownicy banku proponowali C. K. przewalutowanie zaciągniętego kredytu hipotecznego, które miało polegać na zmianie waluty ze złotych na franki szwajcarskie. Informowali przy tym C. K. o ryzyku związanym z niekorzystną zmianą kursu waluty oraz ryzyku zmiany stopy procentowej (wzrost raty kredytu oraz wzrost całego zadłużenia).

W dniu 2 września 2008 roku C. K. zawarł z (...) S.A. w W. aneks nr (...) do umowy nr (...), którym strony dokonały przewalutowania kredytu na kredyt waloryzowany kursem CHF. Przewalutowaniem została objęta kwota 993 154,06 złotych.

W § 1 ust. 4 aneksu nr (...) postanowiono, że przewalutowanie odbywa się po kursie kupna waluty CHF według tabeli kursowej (...) Banku SA z dnia i godziny przewalutowania kredytu w dniu wskazanym przez Kredytobiorcę w pisemnej dyspozycji przewalutowania. Data przewalutowania miała mieścić się w okresie 14 dni od daty podpisania Aneksu. W przypadku braku złożenia dyspozycji w ciągu 14 dni lub niedopełnienia przez Kredytobiorcę innych formalności związanych z przewalutowaniem, (...) S.A. miał nie dokonać przewalutowania, a aneks stracić moc.

Na mocy aneksu nr (...) zmieniono oprocentowanie kredytu, na oprocentowany według zmiennej stopy procentowej ustalonej jako stawka bazowa LIBOR 3M powiększona o stałą marżę Banku w wysokości 1,15% (§ 10 ust. 1 i 2).

C. K. został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym z zasadami dotyczącymi spłaty kredytu, a także, iż z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu, co i w pełni je akceptował, co potwierdził na piśmie (§ 29 ust. 2 tekstu jednolitego umowy) (umowa o kredyt hipoteczny – k. 21-27, aneks nr (...) do umowy – k. 28, aneks nr (...) do umowy – k. 29-30, jednolity tekst umowy – k. 31-39, odpis pełny z KRS – k. 125-158, kopia wniosku – k. 163-163v, kopia wniosku o udzielenie planów finansowych – k. 165-170, potwierdzenie wykonania operacji uznaniowej – k. 172, regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych – k. 174-182, oświadczenia kredytobiorcy – k. 184 i 186, dowód z przesłuchania powoda – k. 376-378, zeznania świadka M. D. – płyta CD – k. 355, transkrypcja protokołu – k. 364-367v, 371-373).

C. K. bieżąco reguluje raty ustalone w umowie kredytu nr (...) (elektroniczne zestawienie operacji – k. 40-44, zestawienie wpłat – k. 45-70, 71-73, 74-78).

(...) ustalał i ustalał tabele kursowe dla kredytów waloryzowanych walutą obcą każdego dnia przed otwarciem oddziałów banku na podstawie średnich notowań z rynku międzybankowego prezentowanych w serwisach internetowych oraz poprzez dodanie do średnich kursów ustalonego przez zarząd banku spreadu walutowego.

Dokonując transakcji walutowych z klientami, związanymi z uruchomieniem i spłatą kredytu waloryzowanego walutą obcą, bank dokonuje równoległych transakcji na rynku międzybankowym („Tabela kursowa (...) S.A. – metodyka oraz analiza porównawcza autorstwa A. R. – k. 205-254).

Stanowiące podstawę ustaleń faktycznych dokumenty i zeznania świadka M. D., a także w części zeznania powoda tworzą spójną i logiczną całość. Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w części, w której zaprzeczał uzyskaniu informacji o ryzyku kursowym związanym z kredytem waloryzowanym walutą obcą.

Sąd postanowił oddalić wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, ponieważ dowód ten nie miał istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął materiał w postaci następujących opracowań i pism:

- a) „Tabeli kursowej (...) S.A. – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. (k. 205-254) – w zakresie szerszym, niż opis metodologii sporządzania przez bank własnej tabeli kursowej
- b) „Informacja w zakresie skutków projektu ustawy o sposobach przywrócenia równości stron niektórych umów kredytu i umów pożyczki. Wpływ na instytucje kredytowe” (k. 258-289v),
- c) „Ocena wpływu na sytuację sektora bankowego i polskiej gospodarki propozycji przewalutowania kredytów mieszkaniowych udzielonych w CHF na PLN według kursu z dnia udzielenia kredytu” (k. 291-303),

d) „Opinia prawna w sprawie konsekwencji uznania za niedozwolone postanowień umów kredytowych, przewidujących zastosowanie kursu kupna CHF z tabeli banku do przeliczenia wypłaconego kredytobiorcy kapitału kredytu oraz kursu sprzedaży CHF z tabeli banku do przeliczenia dokonywanych przez kredytobiorcę spłat rat kredytu” autorstwa M. K. (k. 306-311),

– bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c.

Sąd pominął również materiał w postaci płyty CD (k. 256), obwieszczenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego (k. 201-203), informacji dla klienta (k. 188-189), pisma okólnego (k. 191199v) – jako niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Nie jest zasadny podniesiony przez pozwanego zarzut braku legitymacji biernej, ponieważ C. K. zawarł z pozwanym ((...) Bankiem S.A., który zmienił nazwę na (...) S.A.) umowę kredytową z dnia 17 grudnia 2007 roku. Numer PESEL powoda, tożsamy z podanym w umowie kredytu numerem PESEL kredytobiorcy, został wskazany w piśmie procesowym z dnia 24 sierpnia 2017 roku. Wprawdzie, aż do zamknięcia rozprawy strona powodowa omyłkowo określała powoda nazwiskiem K., to jednak zestawienie dokumentów zawartych w aktach sprawy, numeru PESEL wskazanego przez powoda w ww. piśmie oraz danych zawartych w bazie PESEL pozwala wywieść, że powód jest stroną umowy kredytu zawartego w dniu 17 grudnia 2007 r.

Podstawą prawną żądania pozwu jest art. 410 k.c. w zw. z art. 405-409 k.c. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Żądanie pozwu powód opiera na przekonaniu, iż § 1 ust. 4 zawartego z pozwanym aneksu nr (...) do umowy nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) stanowi niedozwoloną klauzulę umowną, która jest względem powoda nieskuteczna i w konsekwencji umowa kredytowa obowiązuje, lecz w wersji pierwotnej z 17 grudnia 2007 roku tj. jako umowa o kredyt hipoteczny wyrażony w PLN z oprocentowaniem zmiennym określonym jako suma stawki bazowej WIBOR 3M oraz stałej marży banku w wysokości 0,95%.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania przedmiotowego aneksu nr (...) do umowy kredytowej za w całości nieskuteczny względem powoda.

W dacie zawarcia aneksu nr (...) do umowy kredytu obowiązywał art. 358¹ § 2 k.c., zgodnie z którym strony mogły zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Chodzi tu o miernik inny niż ten pieniądź, na który zobowiązanie opiewa. Miernikiem tym może być zatem inna waluta (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1-44911. Warszawa, 2016). W świetle ww. przepisu waloryzacja wartością CHF kredytu zaciągniętego przez powódkę nie może być uznana za sprzeczną z prawem.

Po drugie zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z § 2 powołanego przepisu wynika, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. W § 3 tego przepisu zdefiniowano niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się do postanowień

umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Przez dobre obyczaje należy rozumieć pewien powtarzalny wzorec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi ludzie winni się kierować. W zakresie umów kredytu za zgodne z dobrymi obyczajami uznać należy zachowania stron umowy, w szczególności banku, lojalne względem kontrahenta, nie prowadzące do wykorzystania drugiej strony kontraktu, prowadzące do respektowania interesów obu stron.

Pozwany nie wykazał, by zapis § 1 ust. 4 aneksu nr (...) do umowy był uzgadniany indywidualnie z powodem. Brak jednak podstawy, aby uznać postanowienie aneksu o zastosowaniu waloryzacji za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes powoda. Zważyć przy tym trzeba na kontekst tego postanowienia, w tym uzależnienie wejścia w życie postanowień aneksu nr (...) od pisemnej dyspozycji powoda oraz zastrzeżenie dla kredytobiorcy 14-dniowego terminu na złożenie tej dyspozycji.

Powód miał świadomość ryzyka kursowego i jego skutków już przed zawarciem umowy kredytu, o czym świadczy treść wniosku kredytowego, w którym wskazano CHF jako walutę kredytu. Kwestionowany aneks numer (...) dotyczy przewalutowania kredytu już udzielonego. Przystępując do tego aneksu powód nie działał pod presją konieczności uzyskania kapitału, bowiem już pierwotnie zawarta umowa o kredyt zaspokoila tę potrzebę. Aneks nr (...) zawarty jest na jednej stronie formatu A4. Zapoznania się z treścią tego krótkiego aneksu nie wymagało znacznego nakładu czasu i ewentualnie wątpliwości co do treści poszczególnych klauzul mogły łatwo dostrzeżone i wyjaśnione. Powód mógł z łatwością dostrzec, że celem aneksu jest przewalutowanie, a powziąwszy wątpliwości co do istoty i celu tego postanowienia powód mógł odmówić podpisania aneksu lub nie złożyć dyspozycji przewalutowania.

Mechanizmu waloryzacji jest dopuszczalny w świetle art. 358¹ § 2 k.c. i zastosowanie tego mechanizmu było objęte zgodną wolą stron. Nie znajduje zatem podstawy twierdzenie powoda, że klauzula waloryzacyjna jest względem niego bezskuteczna i że umowa kredytu powinna być wykonywana zgodnie z pierwotnym brzmieniem, określonym w umowie z 17 grudnia 2007 r. Ze względu na tę konkluzję za nieistotny dla rozstrzygnięcia należało uznać dowód z opinii biegłego, który zgodnie z wnioskiem powoda miałby dokonać obliczeń takich, jakby do waloryzacji kredytu nie doszło.

W ocenie Sądu zasadne jest twierdzenie powoda o abuzywności klauzul dotyczących zastosowania kursu kupna z tabeli pozwanego banku przy przewalutowaniu kredytu oraz kursu sprzedaży z tabeli banku przy jego spłacie.

Zaczynając od drugiej klauzuli, zawartej w § 10 ust. 4 jednolitego tekstu umowy (k. 34), Sąd stoi na stanowisku, że jest to postanowienie abuzywne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c., bowiem skutkuje pozbawieniem konsumenta wpływu na sposób ustalania kursu sprzedaży franka szwajcarskiego, wedle którego ma nastąpić spłata raty. Abuzywność tego postanowienia umownego została stwierdzona w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z dnia 27 grudnia 2010 roku, sygn. akt XVII AmC 1531/09, zgodnie z którym zostało uznane za niedozwolone postanowienie wzorca umowy o treści „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”. W myśl art. 479⁽⁴³⁾ wyrok ten ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wpis postanowienia wzorca umownego do rejestru nastąpił pod numerem 5743 w dniu 5 maja 2014 r.).

W § 10 ust. 4 jednolitego tekstu umowy postanowiono, że „Raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”. Zachodzi zatem tożsamość tego postanowienia z postanowieniem objętym wyrokiem w sprawie o sygn. akt XVII AmC 1531/09 w zakresie spłat rat kapitałowo-odsetkowych. W ocenie Sądu konieczność respektowania rozszerzonej prawomocności wyroku SOKiK wyklucza w niniejszym postępowaniu ponowną analizę, czy omawiana klauzula zawarta w § 10 ust. 4 j.t. umowy stanowi postanowienie abuzywne. Sąd orzekający w tej

sprawie nie tylko jest związany mocą wyroku wydanego przez SOKiK, lecz nadto podziela argumentację przedstawioną w uzasadnieniu tego orzeczenia, iż „...kwestionowane w pozwie postanowienie umowne daje Bankowi możliwość uzyskania korzyści finansowych stanowiących dla kredytobiorcy dodatkowe koszty kredytu, których oszacowanie nie jest możliwe. Znamienne bowiem, że czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta. Kurs sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej Banku zawiera bowiem marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli Banku. W ocenie Sądu, taka regulacja stanowi o naruszeniu przez Bank dobrych obyczajów. Te nakazują bowiem, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia”.

Powyższe rozważania należy przez analogię odnieść do klauzuli określającej, że przewalutowanie następuje po kursie kupna z tabeli banku z dnia i godziny przewalutowania. Kursy sprzedaży i kupna bank ustala we własnej tabeli na podstawie stosowanej przez siebie metodologii, w tym samodzielnie ustala kurs średni na rynku walutowym oraz samodzielnie ustala wysokość spreadu walutowego. Klient banku nie uczestniczy w ustalaniu tabeli kursowej, nie ma indywidualnego wpływu na jej treść i nie ma możliwości weryfikowania, nie tylko metodologii ustalania tabeli kursowej, ale i prawidłowości jej wykonywania. Zastosowanie przez bank jedynie własnych kursów kupna i sprzedaży stanowi naruszenie dobrych obyczajów i rażąco narusza interes klienta, który jako kontrahent banku powinien być uprawniony do określenia wysokości obciążających go kosztów sprzedaży lub kupna waluty obcej, lub świadomego wyrażenia zgody na stosowaną przez bank metodę określania kursów waluty.

W ocenie Sądu abuzywność klauzul prowadzących do stosowania kursów kupna i sprzedaży z tabeli kursowej banku nie czyni jednak umowy kredytu niewykonalną. Umowa ta może być wykonana z pominięciem niedozwolonych klauzul, bowiem w ich miejsce możliwe jest zastosowanie przepisów o charakterze dyspozytywnym, skoro zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

W miejsce abuzywnej klauzuli zawartej w § 10 ust. 4 jednolitej umowy możliwe jest zastosowanie przepisów określających zasady spełnienia w walucie polskiej zobowiązania wyrażonego w walucie obcej.

Obecnie obowiązującym przepisem, który określa kursu wymiany waluty dla potrzeb wykonania zobowiązania wyrażonego w walucie obcej jest ten zawarty w art. 358 § 2 k.c. zgodnie z którym wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej. Przepis ten wszedł jednakże w życie w dniu 24 stycznia 2009 roku, co oznacza, iż nie mieć zastosowania w niniejszej sprawie, skoro abuzywna klauzula zawarta w § 10 ust. 4 umowy nie wiąże powoda od początku.

W ocenie Sądu należy w tej sytuacji zastosować przez analogię, obowiązujący w dacie zawarcia umowy o kredyt hipoteczny, art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe. Zgodnie z tym przepisem jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej podług jej wartości w dniu płatności. Wartość waluty zagranicznej oznacza się podług zwyczajów miejsca płatności. W związku z tym, że art. 41 ust. 2 odnosi się do miejsca płatności, należy przyjąć, że właściwym kursem w Polsce będzie średni kurs waluty ustalany przez NBP (patrz: M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2013).

Skoro zatem zawarta w § 10 ust. 4 umowy kredytu klauzula jest abuzywna i nie wiąże powoda, to w świetle pozostałych postanowień tej umowy oraz w świetle przepisów prawa powszechnego i zwyczajów miejsca płatności, powód mógł od początku spłacać raty kapitałowo-odsetkowe bezpośrednio w CHF, skoro w tej walucie został określony harmonogram spłaty oraz w PLN wg kursu określonego przez NBP. Podnieść przy tym trzeba, co wynika z zeznań M. D. oraz regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych (k. 196v), że już od lipca 2009 r. powód mógł na podstawie aneksu zawartego z bankiem zmienić sposób spłaty kredytu na spłatę bezpośrednio w CHF, co skutkowało uwolnieniem powoda od konieczności spłaty według kursu wymiany z tabeli pozwanego banku.

Brak jest przeszkód do analogicznego zastosowania kursu publikowanego przez NBP do przewalutowania kredytu po złożeniu dyspozycji przewalutowania.

Powód jednakże nie udowodnił, w jakiej wysokości zostało przez niego spełnione jako nienależne świadczenie wynikające z zastosowania abuzywnych klauzul odnoszących się do tabeli kursowej banku. Notabene, żądanie pozwu nie opiera się na twierdzeniu, iż powód poniósł nienależny koszt wynikający z zastosowania kursów pozwanego banku, lecz iż nie doszło do przewalutowania kredytu. Z tym jednak, w świetle przedstawionych wcześniej rozważań, zgodzić się nie można.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu w punkcie II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. C. K. przegrał sprawę w całości, jednakże Sąd uznał za sprawiedliwe obciążenie go kosztami poniesionymi przez pozwanego jedynie w części, tj. w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika (2 700 złotych) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 złotych). Podnieść trzeba, że nierówna jest pozycja stron, z których jedna jest konsumentem, a druga przedsiębiorcą o znacznej pozycji finansowej. Podnieść również należy, że pozwany bank prowadzi szereg podobnych spraw dotyczących zobowiązań waloryzowanych kursem CHF, a zatem nakład pracy na dostosowanie stanowiska pozwanego do realiów konkretnej sprawy nie jest znaczny.